

MHXS: asoslari

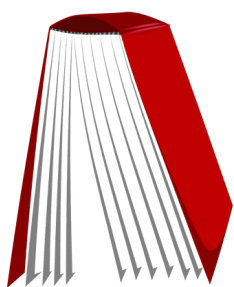
O'quv rejasi va kurs dasturi

Muallif

Fayzieva U.T

May

2023 y.

ACADEMY OF
ACCOUNTANTS

Qisqacha mazmun

Muqaddima

1. Kurs dasturining kirish qismi.....	3
2. Bilim va malakalar darajasi.....	3
3. Dars soatlari soni.....	4

MHXS kursi dasturi

4. "MHXS: asoslar" kursining boshqa fanlar bilan aloqasi.....	4
5. O'quv jarayoni va yakuniy imtihonni nazorat qilish.....	5
6. Asosiy kompetensiyalar.....	5
7. Kurs dasturi.....	6

MHXS bo'yicha o'quv rejasi

8. O'quv rejasi.....	7
9. O'z-o'zini o'rganishga yondashuv.....	9

1.Kurs dasturining kirish qismi

Dasturning maqsadi - ayrim MHXS standartlarini va korxonalarning moliyaviy hisobotlarini tayyorlashning nazariy asoslarini tushunish va qo'llash bo'yicha bilim va ko'nikmalarni, shuningdek, ushbu moliyaviy hisobotlarni tahlil qilish va sharhlash usullarini shakllantirish.

"MHXS: asoslar" kursi dasturi "Zamonaviy buxgalteriya hisobi (asosiylardan balansga qadar)", "Soliq solish" kurslarida olingan bilimlarni o'z ichiga oladi, ularni batafsilroq ishlab chiqadi va qo'llaydi.

Dastur foydali ma'lumotlarning sifat xususiyatlari va buxgalteriya hisobining asoslari bilan bog'liq holda moliyaviy hisobotning kontseptual asoslaridan boshlanadi, keyin esa buxgalteriya hisobining me'yoriy-huquqiy bazasini batafsil o'rganishga o'tadi va bu asos standartlarni belgilash jarayoniga qanday yordam beradi.

Dasturning asosiy yo'nalishi - buxgalteriya hisobining umum e'tirof etilgan tamoyillari va tegishli MHXS standartlariga muvofiq individual kompaniyalar uchun moliyaviy ma'lumotlarni taqdim etish.

Dastur moliyaviy hisobotdagi ma'lumotlarni tahlil qilish va sharhlashni o'z ichiga oladi.

2.Bilim va malakalar darajasi

Talabadan kasbiy bilim va ko'nikmalarni yanada kengaytirish va chuqurlashtirish, shuningdek, buxgalteriya hisobi sohasidagi malakali mutaxassis ko'rsatishi kerak bo'lgan me'yor va qadriyatlarni o'zlashtirishi kutilmoqda.

Taklif etilayotgan dastur va o'quv rejasida "Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari: asoslar" kursiga kiritilgan maxsus mavzular mavjud.

Har bir mavzuni o'zlashtirish darajasi uchta darajadan biri bo'yicha baholanadi:
1-daraja: Bilim va tushunish
2-bosqich: Qo'llash va tahlil qilish
3-bosqich: Sintez va baholash

Ushbu kurs buxgalteriya hisobi bo'yicha asosiy va amaliy bilimlarga ega bo'lganlar uchun mo'ljallangan.

Kurs orqali siz MHXSga muvofiq kompaniyalarning moliyaviy hisobotlarini tayyorlash va ularga tegishli eslatma va oshkoralarni tayyorlash uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishingiz mumkin.

Kurs nazariy materialni o'zlashtirish va moliyaviy hisobotlarni MHXSga muvofiq tuzishda individual MHXS asosiy qoidalarini qo'llash uchun zarur bo'lgan asosiy amaliy ko'nikmalarni egallash uchun mo'ljallangan to'liq uslubiy qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

3.Dars soatlari soni

Ishlab chiqilgan dastur asosida ushbu kursga 76 soat ajratildi.

Shundan:

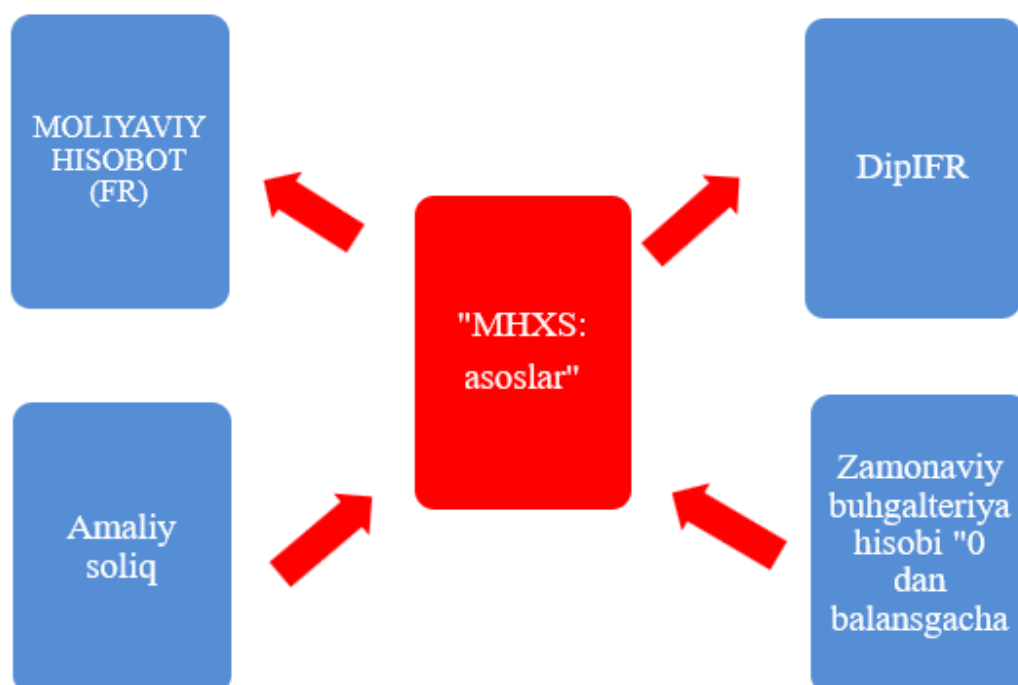
Ma'ruza – 40 soat;

Masala va test yechish bo'yicha amaliy mashg'ulotlar – 36 soat.

Kurs har bir mavzu bo'yicha talablarni batafsil yorituvchi bo'lim va bo'limlarni o'z ichiga oladi.

4.“MHXS: asoslar” kursining boshqa fanlar bilan aloqasi

Quyidagi diagrammada MHXS: asoslar va boshqa fanlar o'rtasidagi munosabat ko'rsatilgan. Masalan, sxemadan ko'rinib turibdiki, “MHXS: asoslari” fani ACCA sertifikatini doirasida “Moliyaviy hisobot (FR)” va “DipIFR” fanlarini o'zlashtirish uchun asos hisoblanadi. Ushbu rejaning maqsadi talabalarga tegishli kursni o'rganishni davom ettirishdan oldin qanday materialni ko'rib chiqishlari kerakligi haqida ma'lumot berishdir.

5.O'quv jarayoni va yakuniy imtihonni nazorat qilish

O'qitish jarayonida nazorat uchun oraliq baholash tadbirlari test va topshiriqlar shaklida amalga oshiriladi.

Yakuniy nazorat

Kurs oxirida talabalar imtihon rejimida ikki soat davomida imtihon ishlarini mustaqil bajaradilar. Imtihon varaqasi yigirma beshta test savolidan iborat (100 ball). Imtihon qog'oz shaklida o'tkaziladi.

Imtihonning A qismi amaliy topshiriqdan iborat. Bu topshiriq talabaning individual MHXSni tushunishi va moliyaviy hisobotlarni MHXS talablariga muvofiq tuzish qobiliyatini baholaydi. Topshiriq uchun ball - 20 ball.

Imtihonning B qismi 15 ta test savolidan iborat. Har bir savol uchun ball - 2 ball. Maksimal ball - 30 ball.

Imtihonning A qismidagi savollar va imtihonning B qismidagi amaliy topshiriq Kurs dasturidan istalgan mavzuni qamrab olishi mumkin.

Bitta savol ko'pincha Kurs dasturining turli mavzulariga oid elementlarni o'z ichiga olishi mumkin. Masalan, korxonaning moliyaviy hisobotini tayyorlash bir nechta MHXSga tegishli masalalarni o'z ichiga olishi mumkin.

Talabalar MHXSning aniq standartlarini qo'llash zarurati va ularni qo'llash sabablari haqida tushunchaga ega bo'lishlari kutilmoqda.

Batafsil yoki murakkab standartlar uchun talabnoma beruvchilar ularning tamoyillari va asosiy elementlarini bilishlari kerak.

6.Asosiy kompetensiyalar

Ushbu kursni muvaffaqiyatli tugatgandan so'ng, talabalar quyidagilarga ega bo'lishlari kerak:

A.Moliyaviy hisobot uchun asos va me'yoriy bazani muhokama qilish va qo'llash.

B.Xalqaro moliyaviy hisobot standartlariga muvofiq operatsiyalar hisobi.

C.Moliyaviy hisobotlarni tahlil qilish va sharhlash.

D. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlariga muvofiq tanlangan korxonalar uchun moliyaviy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish.

7.Kurs dasturi

A. Moilyaviy hisobotlarni tayyorlashning konseptual asoslari va me'yoriy asoslari

1. Foydali axborotning kontseptual asoslari va xususiyatlarining zarurligi
2. Moliyaviy hisobotning elementlari
2. Elementlarni tanib olish va baholash
3. Normativ-huquqiy baza

B. Moliyaviy hisobotda muomalalarni hisobga olish

1. Pul mablag'lari va debitorlik qarzlari
2. Chet el valyutasidagi operatsiyalar
3. Zaxiralar va biologik aktivlar
4. Asosiy vositalar
5. Qarz olish xarajatlari
6. Ijara
7. Nomoddiy aktivlar
8. Investitsion mulk
9. Sotish uchun mo'ljallangan uzoq muddatli aktivlar
10. Majburiyatlar (qisqa muddatli va uzoq muddatli)
11. Daromad solig'i
12. Balans sanasidan keyingi holatlar va hodisalar

C. Ayrim korxonalarning moliyaviy hisobotlarini tahlil qilish va sharhlash

1. Moliyaviy hisobotning cheklovlari
2. Foydalanuvchilar va manfaatdor tomonlarning ehtiyojlarini qondirish uchun moliyaviy ko'rsatkichlar va tendentsiyalarni hisoblash va talqin qilish
3. Tarjima usullarining chegaralanganligi

D moliyaviy hisobotlarni tayyorlash

1. Hisob siyosati, buxgalteriya hisobidagi o'zgarishlar va xatolar
2. Balans sanasidan keyingi voqealarning moliyaviy hisobotiga ta'siri
3. Yakka tartibdagi korxonaning moliyaviy hisobotini tuzish
 - Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot (Statement of financial position);
 - Foyda yoki zarar va boshqa to'liq daromadlar to'g'risidagi hisobot(Statement of profit or loss and other comprehensive income);
 - Davr uchun kapitaldagi o'zgarishlar to'g'risidagi hisobot(Statement of changes in equity);
 - Pul oqimlari to'g'risidagi hisobot(Statement of Cash Flows);
 - Muhim hisob siyosatining qisqacha mazmuni va boshqa tushuntirish ma'lumotlaridan iborat eslatmalar.

8.O'quv dasturi

No	Mavzu nomi	Soat
1 Bo'lim: Umumiy savollar		
1	MHXSga kirish	2
2	Hisob tartibi. Schetlar va ikkiyoqlama yozuv	3
3	Moliyaviy hisobot tayyorlanishi va taqdim qilinishi uchun konseptual asos	3
4	Moliyaviy hisobot taqdim qilish Moliyaviy holat hisoboti	3
5	Buxgalteriya hisobi va pulning vaqt qiymati (diskontlash)	3
2 Bo'lim: Daromad		
6	Mijozlar bilan tuzilgan shartnomalar bo'yicha daromadlar	4
3 Bo'lim: Aktivlar hisobi		
7	MHXSda aktivlar hisobi	1
8	Naqd pul va debitorlik qarzlari	3
9	Valyura kurslari o'zgarishining ta'siri	3
10	Zaxiralar	3
11	Asosiy vositalar	5
12	Qarz olish xarajatlari	3

13	Ijara	5
14	Nomoddiy aktivlar	3
15	Sotish uchun mo'jallangan uzoq muddatli aktivlar va to'xtatilgan faoliyat (asosiy jihatlar)	2
16	Investitsiya mulki	2
4 Bo'lim: Majburiyatlar hisobi		
17	MHXSda majburiyatlar hisobi	1
18	Qisqa muddatli majburiyatlar	3
19	Uzoq muddatli majburiyatlar	3
20	Foyda solig'i	3
5 Bo'lim: Moliyaviy hisobotlar		
21	Foyda va zararlar hisoboti va boshqa daromadlar hisoboti	3
22	MHXS hisobotida xususiy capital hisobi	3
23	Pul oqimlari to'g'risida hisobot	2
24	Hisob siyosati, hisoblab chiqilgan baholardagi o'zgarishlar va hatolar	2
25	Hisobot sanasidan keyingi holatlar	2
6 Bo'lim. MHXS birinch marotaba qo'llash		
26	MHXS "MHXS birinchi marotaba qo'llash" Hisobotni o'zgartirishning amaliy misoli	3
Amaliyot mo'duli		3
Jami		76

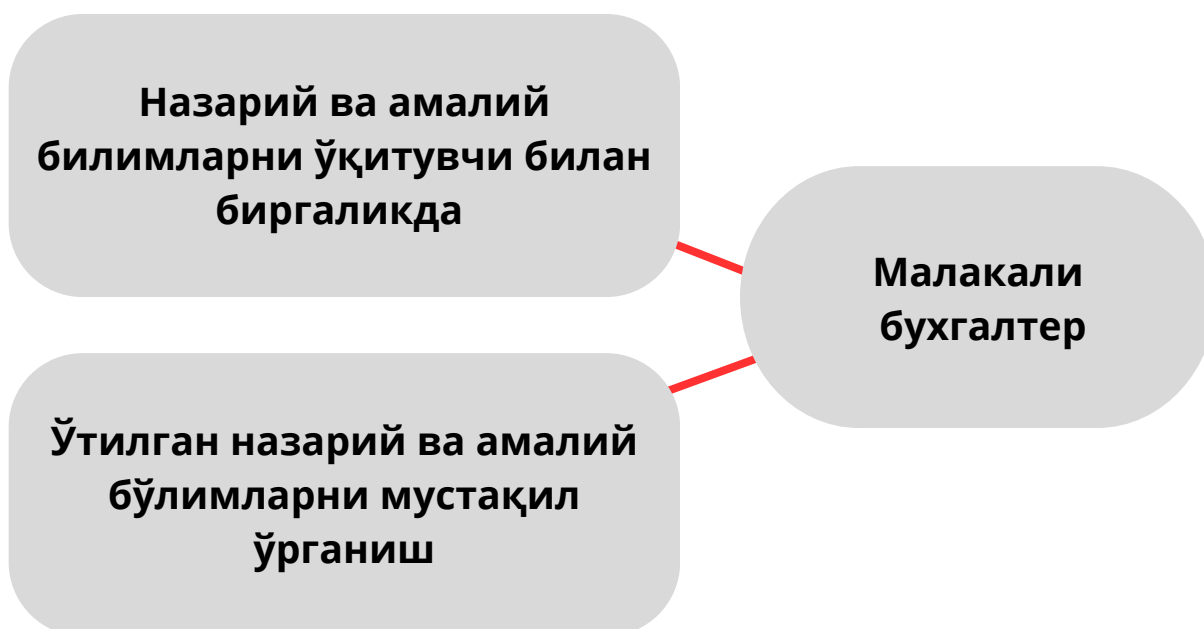
9.O'z-o'zini o'rganishga yondashuv

Mustaqil ta'limning maqsadi o'quvchilarning faolligi va mustaqilligini oshirish, dunyoqarashini rivojlantirish, olingan bilimlarni amaliyotda qo'llashdan iborat.

Talabaning mustaqil ishi o'qituvchi rahbarligida darsda va darsdan tashqari fan bo'yicha o'quv rejasining ma'lum bo'limlari bo'yicha bilim, ko'nikma va malaka olishga qaratilgan tizimli faoliyatdir.

Zamonaviy dunyoda har qanday mavzuni o'rganishni o'z-o'zini tarbiyalashsiz tasavvur qilib bo'lmaydi.

O'qituvchining faoliyati fanning fundamental omillarini o'rganishga qaratilgan bo'lib, talabaning vazifasi har bir omilni batafsil ko'rib chiqishdir. O'z-o'zini tarbiyalash tufayli talaba muayyan faoliyat sohasida chuqur bilimga ega bo'ladi.

- Taqdim etilgan sxemadan ko'rinib turibdiki, tarkibiy qismlardan biri yo'q bo'lganda kerakli natijaga erishish mumkin emas.
- "MHXS: asoslari" fanini o'rganish jarayonida talabaga o'rganilayotgan MHXS mazmuni bilan mustaqil ravishda tanishish tavsiya etiladi.
- Kurs davomida talabalar moliyaviy hisobotlarni tuzishda MHXSni qo'llaydigan korxona faoliyatini aks ettiruvchi amaliy modulni yechadilar. Modul natijalariga ko'ra buxgalteriya yozuvlarini tayyorlash, to'lanadigan daromad solig'i va kechiktirilgan soliqni hisoblash, transformatsiya jadvalini to'ldirish, soliq solishtirish va moliyaviy hisobotlarni tayyorlash. Modul natijalari o'qituvchi bilan birgalikda amaliy mashg'ulotlarda tahlil qilinadi va tekshiriladi.